

Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας

Παρουσίαση της Ετήσιας Έκθεσης 2022

Ρατσισμός και στοχοποίηση των υπερασπιστών: Ρωγμές στην ασφάλεια των θυμάτων και το αίσθημα δικαίου

Αθήνα, 6 Απριλίου 2023

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την καταγραφή περιστατικών βίας με ρατσιστικό κίνητρο κατά τη διάρκεια του 2022 παρουσίασε σήμερα, Πέμπτη, 6 Απριλίου, σε Συνέντευξη Τύπου, το Δίκτυο Καταγραφής Περιστατικών Ρατσιστικής Βίας. Πρόκειται για τη ενδέκατη κατά σειρά Ετήσια Έκθεση που δημοσιεύει το Δίκτυο, αποτυπώνοντας τις ποσοτικές και ποιοτικές τάσεις του τοπίου της ρατσιστικής βίας στην Ελλάδα.

Κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2022, το Δίκτυο κατέγραψε, μέσω συνεντεύξεων με τα θύματα, **74 περιστατικά ρατσιστικής βίας**. Συγκεκριμένα:

- Σε 33 περιστατικά στοχοποιήθηκαν μετανάστες, πρόσφυγες ή αιτούντες άσυλο, λόγω εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή χρώματος. Σε ένα εκ των περιστατικών αυτών στοχοποιήθηκε άτομο τόσο λόγω εθνικής καταγωγής, όσο και λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου.
- Σε 1 περιστατικό στοχοποιήθηκαν Έλληνες πολίτες λόγω εθνοτικής καταγωγής (Ρομά).
- Σε 2 περιστατικά στοχοποιήθηκαν ένα τζαμί και ένα μνημείο του Ολοκαυτώματος.
- Σε 38 περιστατικά στοχοποιήθηκαν ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα καθώς και υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων λόγω της σύνδεσής τους με ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα. Στο εν λόγω πλαίσιο, το Δίκτυο κατέγραψε ενδοοικογενειακά περιστατικά βίας και ενδο-σχολικές ή ενδο-πανεπιστημιακές επιθέσεις κατά ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων.

Σε 22 περιστατικά τα θύματα δήλωσαν ότι έχουν βιώσει ξανά βία. Σε 39 επιθέσεις αναφέρθηκαν περισσότεροι θύτες, ενώ σε 28 επιθέσεις αναφέρεται ένας μόνο θύτης.

Αναφορικά με το προφίλ των δραστών και με βάση τη μαρτυρία των θυμάτων, καταγράφηκαν τα εξής:

- Σε 41 περιστατικά συμμετείχαν πολίτες.
- Σε 15 περιστατικά οι θύτες ήταν ένστολοι. Τα μισά σχεδόν περιστατικά, όπως δήλωσαν τα θύματα, έλαβαν χώρα κοντά στα σύνορα της χώρας.
- Σε 7 περιστατικά οι δράστες ήταν δημόσιοι λειτουργοί.
- Σε 2 περιστατικά οι θύτες ήταν εργοδότες σε αγροτικές εργασίες.
- Σε 6 περιστατικά οι θύτες αναγνωρίστηκαν από τα θύματα ως μέλη ομάδων που ασκούν οργανωμένη ρατσιστική βία.
- Σε 3 περιστατικά οι θύτες προσδιορίστηκαν ως μεικτές ομάδες πολιτών και μελών ομάδων που ασκούν οργανωμένη ρατσιστική βία.

Σχετικά με την πρόσβαση των θυμάτων στη δυνατότητα καταγγελίας:

- Στην πλειονότητα των περιστατικών (44) τα θύματα δήλωσαν ότι δεν ήθελαν να προβούν σε περαιτέρω ενέργειες. Βασικός παράγοντας φαίνεται να είναι ο φόβος των θυμάτων για δευτερογενή θυματοποίηση ή επαναθυματοποίηση.
- Για 14 περιστατικά είχε γίνει καταγγελία στην αστυνομία πριν την καταγραφή.
- Σε 5 περιστατικά είχε κινηθεί η ποινική διαδικασία.
- Σε 4 περιστατικά το θύμα δήλωσε κατά την καταγραφή ότι δεν είχε καταγγείλει ακόμα το περιστατικό αλλά ότι θα ήθελε να προβεί σε καταγγελία.

Με βάση τα παραπάνω, για ένα ακόμη έτος διαπιστώνεται η συνέχιση της υποαναφορικότητας περιστατικών ρατσιστικής βίας. Το Δίκτυο επισημαίνει την ανάγκη άμεσης αντιμετώπισης της δευτερογενούς θυματοποίησης και εν γένει της βίας από εκπροσώπους της Πολιτείας, έτσι ώστε τα θύματα και οι στοχοποιούμενες κοινότητες να έχουν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στις αρχές. Επιπλέον, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στη δημιουργία ενός αποτελεσματικού συστήματος υποστήριξης και προστασίας των θυμάτων ρατσιστικής βίας.

Με βάση τα ευρήματα του Δικτύου για το 2022, οι βασικές τάσεις που διαπιστώνονται είναι οι εξής:

- Ύπαρξη ρατσισμού κατά προσφύγων/μεταναστών και ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων στο πλαίσιο διαχείρισης της καθημερινότητάς τους (δηλαδή περιστατικά ρατσιστικής βίας ή/και ρατσιστικές συμπεριφορές που βιώνουν τα θύματα στις δραστηριότητες της καθημερινότητάς τους, π.χ. σε ΜΜΜ, στη γειτονιά κτλ. Πρόκειται συνήθως για χαμηλής έντασης περιστατικά που τελούνται από μεμονωμένα άτομα).
- Εμφάνιση περιστατικών οργανωμένης ρατσιστικής βίας, αν και σε περιορισμένο βαθμό, κατά προσφύγων/μεταναστών και ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων.
- Στοχοποίηση υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εντός της ελληνικής επικράτειας, ιδίως όσων δρουν στα σύνορα.

Την εκδήλωση του Δικτύου άνοιξαν η Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Καθηγήτρια Μαρία Γαβουνέλη και η Αντιπρόσωπος του Ύπατου Αρμοστή του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, Maria Clara Martin. Τα βασικά συμπεράσματα της Έκθεσης παρουσίασε η Βοηθός Συντονίστρια του Δικτύου, Γαρυφαλιά Αναστασοπούλου, ενώ ακολούθησε συζήτηση σχετικά με το θέμα της στοχοποίησης υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την οποία συντόνισε η δημοσιογράφος Ελευθερία Κουμάντου.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι των μελών του Δικτύου -- η Χρυσάνθη Ζαχάρωφ από το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, η Έλλη Κριωνά-Σαράντη από τη HIAS Greece, η Αλεξάνδρα Παναγιωτακοπούλου από τη Colour Youth | Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας και η Άννα Απέργη από το Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών -- αναδείχθηκε το πλαίσιο στοχοποίησης υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαχρονικά καταγράφει το Δίκτυο, με έμφαση στην περίοδο του 2020, όταν καταγράφηκε η εντατικοποίηση της βίας κατά υπερασπιστών στα σύνορα της χώρας καθώς και στο έτος αναφοράς της έκθεσης, όπου η στοχοποίηση λαμβάνει χώρα μέσα από εκστρατείες δυσφήμισης ή ποινικοποίηση της δράσης τους, όπως έχει διαπιστωθεί από διεθνείς και ευρωπαϊκούς φορείς.

Την Ετήσια Έκθεση του Δικτύου για το 2022 μπορείτε να τη βρείτε [εδώ](#).

Διεθνής Αμνηστία, Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού, Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών, «Ελληνική Δράση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα»– Πλειάδες, Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, Ελληνικό Φόρουμ Μεταναστών, Ελληνικό Φόρουμ Προσφύγων, Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Δικηγορικού Συλλόγου Ρόδου, Θετική Φωνή, Ιατρική Παρέμβαση, Κάριτας Αθήνας, Κάριτας Ελλάς, Κέντρο Γυναικείων Μελετών και Ερευνών «Διοτίμα», Κέντρο Ημέρας «Βαβέλ», ΣΥΝΥΠΑΡΞΙΣ-Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων, Κίνηση Υπεράσπισης των Δικαιωμάτων Προσφύγων και Μεταναστών/-στριών (Πάτρα), Κόσμος χωρίς Πολέμους και Βία, ΛΑΘΡΑ; Επιτροπή αλληλεγγύης στους πρόσφυγες Χίου, ΜΕΤΑδραση, Οικογένειες Ουράνιο Τόξο, Ομάδα Δικηγόρων για τα Δικαιώματα Προσφύγων και Μεταναστών, Ομάδα Νομικών για την Υπεράσπιση των Δικαιωμάτων Προσφύγων και Μεταναστών (Θεσσαλονίκη), Ομοφυλοφιλική και Λεσβιακή Κοινότητα Ελλάδας (ΟΛΚΕ), Σύλλογος Ενωμένων Αφγανών, Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδα, Σωματείο Υποστήριξης Διεμφυλικών, Φάρος του Κόσμου, Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο, Act Up Hellas, ASANTE, Colour Youth - Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας, Generation 2.0 RED, HIAS Ελλάδα, HumanRights360, Melissa Network, PRAKSIS, A21, Σημείο | για τη μελέτη και την αντιμετώπιση της ακροδεξιάς, Lesvos Solidarity, Steps, Legal Centre Lesvos, Aegean Migrant Solidarity | Christian Peacemaker Teams, ΕΛΛΑΝ ΠΑΣΣΕ, International Rescue Committee (IRC).